

Załącznik do sprawozdania stanowiącego
 Załącznik do uchwały Nr 17/615/22
 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego
 z dnia 4 maja 2022 r.

**Tabela uwag zgłoszonych podczas konsultacji społecznych projektu
 „Strategii Polityki Społecznej Województwa Kujawsko - Pomorskiego do roku 2030”**

Lp.	Nr strony w dokumencie Strategii	Aktualny zapis Strategii	Proponowana treść uwagi/ zmiana zapisu Strategii	Uzasadnienie uwagi/ zmiany zapisu Strategii	Sposób rozstrzygnięcia uwagi
PODMIOT ZGŁASZAJACY UWAGĘ: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku					
1.	45	-	Dotyczy kwestii osób niepełnosprawnych z uzależnieniami - wskazują jako potrzebę powołania placówek całodobowej opieki z uwzględnieniem działań terapeutycznych.	Na terenie naszego województwa nie ma domu pomocy społecznej dla osób uzależnionych. Wobec rosnącego problemu niepełnosprawności osób uzależnionych (nierazko bezdomnych, z zaburzonymi relacjami rodzinnymi, korzystających ze stałych form wsparcia ośrodka pomocy społecznej) powołanie placówek całodobowych o najniższym standardzie (spełniających określone normy) wychodzi na przeciw potrzebom rosnącej liczby klientów pomocy społecznej wymagających takiego właśnie wsparcia.	Uwaga nieuwzględniona Stanowisko KE w „ <i>Ogólnoeuropejskich wytycznych dotyczące przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności</i> ”, jak również krajowa „ <i>Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)</i> ” jednoznacznie wskazują na rozwijanie usług w środowisku i stopniowym ograniczaniu udziału osób umieszczonych w placówkach całodobowych. Strategia uwzględnia jedynie rozwój całodobowego wsparcia instytucjonalnego w formie domów pomocy społecznej w przypadku osób w podeszłym wieku, które nie są zdolne do samodzielnego funkcjonowania

					i nie ma możliwości usamodzielnienia ich w przyszłości.
PODMIOT ZGŁASZAJACY UWAGĘ: Środowiskowy Dom Samopomocy we Włocławku					
2.	54-59	-	<p>Osoby z zaburzeniami psychicznymi stanowią niejednorodną - są w tej grupie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osoby z uzależnieniem od alkoholu, - osoby z uzależnieniem od innych substancji psychoaktywnych, - osoby z zaburzeniami zdrowia psychicznego związanego z „typowymi” jednostkami chorobowymi jak schizofrenia, zaburzenia osobowości i inne. <p>Leczenie i wsparcie tej grupy potrzebujących wymaga współpracy i zaangażowania zarówno instytucji (jednostek) obszaru ochrony zdrowia jak również instytucji realizujących zadania z zakresu polityki społecznej. W zapisach strategii można by postawić na większy zakres współpracy np. pomiędzy centrami zdrowia psychicznego czy poradni zdrowia psychicznego a placówkami spoza ochrony zdrowia np. SDS, WTZ, ZAZ.</p>	<p>Instytucje (jednostki) spoza sektora ochrony zdrowia świadczące usługi wspierające i terapeutyczne na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi dysponują doświadczoną i świetnie wyszkoloną kadram specjalistów, terapeutów, których wiedzę i umiejętności można i należy wykorzystać w ramach współpracy przy zabezpieczeniu wsparcia w formie psychiatrycznego leczenia środowiskowego.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Zwiększenie współpracy instytucji i podmiotów w obszarze włączenia społecznego wskazane jest w Celu Strategicznym 3., Kierunek Działania 3.1.3. Tworzenie warunków do inicjowania i doskonalenia współpracy instytucji pomocy społecznej i ochrony zdrowia. Kierunek dotyczy działań w zakresie inicjowania oraz doskonalenia współpracy instytucji pomocy społecznej i ochrony zdrowia na różnych płaszczyznach i na rzecz różnych grup społecznych, szczególnie na rzecz osób niesamodzielnych wymagających opieki koordynowanej.</p> <p>W ramach kierunku przewiduje się również działania w zakresie upowszechniania w województwie rozwiązań opartych na współpracy między tymi dwoma sektorami, zwłaszcza w obszarze opieki długoterminowej.</p>

PODMIOT ZGŁASZAJACY UWAGĘ: Toruńskie Centrum Usług Społecznych					
3.	94	-	Zmiana zapisu dotyczącego tworzenia centrów usług społecznych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. 1 gmina w województwie kujawsko-pomorskim 16 grudnia 2021 r. na mocy uchwały Rady Miasta Torunia powołała Toruńskie Centrum Usług Społecznych funkcjonujące od 1 stycznia 2022 r.	Projekt dokumentu został przyjęty w roku 2022, zatem zwracam się z prośbą o zaktualizowanie zapisów w projekcie o nowo powstały CUS na terenie Gminy Miasta Toruń.	Uwaga nieuwzględniona Dane statystyczne Strategii dotyczą okresu 2018-2020. Ustalenie granic czasowych danych statystycznych w dokumencie strategicznym jest o tyle istotne, iż z uwagi na dość długi czas procedowania dokumentu dane statystyczne wymagałyby wprowadzania nieustannych zmian. CUS rozpoczął funkcjonowanie od 1 stycznia 2022 r. tj. po okresie sporządzania diagnozy Strategii toteż zapis sygnalizujący jego powstanie został wskazany jedynie w przypisie.
4.	109	-	CEL SZCZEGÓŁOWY 3 - ZWIĘKSZENIE WSPÓŁPRACY INSTYTUCJI I PODMIOTÓW W OBSZARZE WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO Zmiana wskaźnika: Odsetek gmin, które utworzyły CUS/ inną formę koordynacji usług społecznych.	Projekt dokumentu został przyjęty w roku 2022, zatem zwracam się z prośbą o zaktualizowanie zapisów w projekcie o nowo powstały CUS na terenie Gminy Miasta Toruń.	Uwaga nieuwzględniona Dane statystyczne Strategii dotyczą okresu 2018-2020. Ustalenie granic czasowych danych statystycznych w dokumencie strategicznym jest o tyle istotne, iż z uwagi na dość długi czas procedowania dokumentu dane statystyczne wymagałyby wprowadzania nieustannych zmian.

5.	110	-	CEL SZCZEGÓŁOWY 3 - ZWIĘKSZENIE WSPÓŁPRACY INSTYTUCJI I PODMIOTÓW W OBSZARZE WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO Zmiana wskaźnika: Odsetek CUS współpracujących ściśle z podmiotami ekonomii społecznej, w tym organizacjami pozarządowymi.	Projekt dokumentu został przyjęty w roku 2022, zatem zwracam się z prośbą o zaktualizowanie zapisów w projekcie o nowo powstały CUS na terenie Gminy Miasta Toruń.	Uwaga nieuwzględniona Dane statystyczne Strategii dotyczą okresu 2018-2020. Ustalenie granic czasowych danych statystycznych w dokumencie strategicznym jest o tyle istotne, iż z uwagi na dość długi czas procedowania dokumentu dane statystyczne wymagałyby wprowadzania nieustannych zmian.
PODMIOT ZGŁASZAJACY UWAGĘ: Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nakle nad Notecią					
6.	62	-	Kierunek działania 1.6.4 Powstawanie i rozwój infrastruktury dostosowanej dla osób bezdomnych wymagających usług opiekuńczych	W potrzebach - str. 61-62 jest następujący zapis: "Biorąc pod uwagę potrzeby osób bezdomnych w wieku poprodukcyjnym, należy zauważyć, iż często są to osoby schorowane, które wymagają usług opiekuńczych, co z kolei powoduje konieczność dostosowywania funkcjonujących placówek wsparcia w te usługi"	Uwaga uwzględniona
PODMIOT ZGŁASZAJACY UWAGĘ: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bydgoszczy					
7.	-	-	Działania służące podnoszeniu atrakcyjności zawodu pracownika socjalnego, a także upowszechnianiu, a być może nawet uświadamianiu innych grup zawodowych, o katalogu usług świadczonych przez pomoc społeczną. Powyższe pozwoli uniknąć sytuacji delegowania zadań - szczególnie tych, z kategorii „niewygodnych”, które w rzeczywistości nie leżą w kompetencjach zawodowej służby socjalnej. Powyższa, coraz	-	Uwaga uwzględniona Działania wskazane w uwadze zostały uwzględnione w Kierunku 1.7.1. Rozwój działań na rzecz promowania wyboru profesji pomocowych oraz zwiększenia dostępu do kształcenia w tym zakresie, Kierunku 1.7.2. Rozwój systemu wsparcia kadr pomocy

			<p>częściej stosowana praktyka, dociąża i tak już zdecydowanie przeładowaną rolę pracownika socjalnego, powodując mnogość, piętrzenie zadań i czynności, które z powodzeniem mogłyby i powinny zostać wykonane w ramach innych sektorów. Powyższe, niewątpliwie powoduje narastanie frustracji, przyspieszając etap wypalenia zawodowego, a w konsekwencji porzucenie zawodu przez pracowników wysoko wykwalifikowanych, którzy nie godzą się na multidyscyplinary charakter pracy, za relatywnie niskie uposażenie.</p>		<p>i integracji społecznej oraz Kierunku 1.7.3. Rozwój działań w zakresie kształtowania wizerunku pracowników i instytucji pomocy społecznej w mediach.</p>
8.	-	-	<p>Działania na rzecz promocji pieczy zastępczej, w szczególności kładzenie dużego nacisku na wprowadzenie zintegrowanej kampanii społecznej, wdrażanej na terenie całego województwa. Kampania społeczna, czy promocyjna, przeprowadzona na poziomie wojewódzkim, dzięki większej sile oddziaływania, dotrzeć może do rzeszy odbiorców, a tym samym, zwracając uwagę na problem, jednocześnie posłuży się kształtowaniu pozytywnego wizerunku rodzicielstwa zastępczego.</p>	-	Uwaga uwzględniona

9.	-	-	<p>Działania w obszarze upowszechniania wiedzy z zakresu funkcjonowania Centrum Usług Społecznych. Należy mieć na uwadze, iż domniemana niechęć do tworzenia Centrów Usług Społecznych wynika, m.in. z obawy pracowników, którzy mogą podejrzewać, iż koordynowanie usług, świadczonych w ramach centrum, zostanie przypisane do ich roli zawodowej, jako liderów w kreowaniu inicjatywy. Powyższe byłoby przypadkiem odosobnionym – odwołując się choćby do realizacji procedury Niebeskiej Karty, kiedy to w ramach powoływanych Grup Roboczych pracownik zawodowej służby socjalnej zwykle zostaje obarczony rolą przewodniczącego, inicjatora i realizatora działań procedury pomocowej. Stąd też uzasadnionym, wydaje się być, upowszechnianie jasno określonych reguł i wskazania ról podejmowanych przez wszystkich usługodawców.</p>	-	<p>Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, na stronie 4, centra usług społecznych mają być utworzone w wyniku przekształcenia funkcjonujących w gminach ośrodków pomocy społecznej, bądź utworzone jako nowe jednostki organizacyjne, odrębne od funkcjonujących w gminach ośrodków pomocy społecznej.</p>

--	--	--	--	--	--

PODMIOT ZGŁASZAJACY UWAGĘ: Departament Planowania, Zrównoważonego Rozwoju i Nauki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko - Pomorskiego

10.	15	-	<p>Prognoza zmian w zakresie objętym Strategią</p> <p>- Strategia polityki społecznej jest sporządzana do roku 2030, a w prognozie przytacza się dane na rok 2050. W materiale źródłowym znajdują się dane także za okresy pośrednie, nie tylko końcowy, a więc jest możliwe powołanie się na nie. Zwraca się także uwagę, że już po opublikowaniu przytaczanej prognozy do roku 2050, GUS opublikował bardziej szczegółową prognozę do roku 2030. Prawdopodobnie jej wiarygodność jest większa, ze względu na późniejszy rok odniesienia,</p> <p>- podstawowym problemem rozdziału dotyczącego prognozy zmian, jest odnoszenie jej wyłącznie do aspektów demograficznych i to niemal wyłącznie do problemu starzenia się społeczeństwa (tymczasem zmiany w innych grupach wiekowych także będą mieć znaczenie dla przebiegu procesów rozwoju społecznego). Całkowicie pominięto kwestie spodziewanych zmian w stylu życia, związanych na przykład z postępującą cyfryzacją większości jego aspektów. Pominięto wpływ prognozy demograficznej na aspekty gospodarcze (większa liczba ludności starszej - to niższa siła nabywcza społeczeństwa, a więc ograniczanie popytu na handel i usługi; mniejsza liczba ludności w wieku produkcyjnym to prawdopodobnie mniejsza liczba działających podmiotów gospodarczych), nie odniesiono się do prawdopodobnych zmian w obszarze usług publicznych (mniejsza liczba osób pracujących oraz mniejsza liczba podmiotów gospodarczych to malejące dochody własne samorządów, przy</p>	-	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+: „Prognozowane zmiany liczby ludności oraz przesunięcia w jej strukturach (starzenie się społeczeństwa) są jednym z ważniejszych czynników wpływających na kształtowanie rozwoju województwa”. Prognozy dotyczące zmian w zakresie objętym Strategią Polityki Społecznej odnoszą się do aspektów demograficznych, biorąc pod uwagę główny cel strategiczny dotyczący rozwoju usług społecznych, w odpowiedzi na zachodzące i prognozowane procesy</p>
-----	----	---	---	---	--

			<p>jednocześnie większej liczbie zadań związanych ze starzeniem społeczeństwa i większą presją społeczną w kierunku zwiększania dostępu do usług). Podane powyżej zagadnienia to tylko przykłady - nie wyczerpują one całości złożonych konsekwencji prognozy demograficznej na ogół zagadnień związanych z kształtowaniem rozwoju społecznego. Brak wieloaspektowej prognozy bardzo podważa rzetelność ustaleń Strategii polityki społecznej nawet jeśli brak jest możliwości dokonania precyzyjnej prognozy sytuacji społeczno-gospodarczej w roku 2030, zasadne jest dokonanie identyfikacji najważniejszych przesłanek zmian tej sytuacji. Już takie podejście zwiększa wiarygodność opracowania, bowiem wskazuje, że zespół projektowy formułując ustalenia, był świadomy ich występowania. Dlatego też sugeruje się zweryfikowanie wskazanego rozdziału w kierunku poszerzenia jego zawartości.</p>		<p>związane ze starzeniem się społeczeństwa. Ten obszar publicznej interwencji stanowi podstawowy kierunek zaplanowanych w dokumencie działań, z tego względu prognozy odnoszą się w głównej mierze do tego zagadnienia.</p>
11.	100	-	<p>IV. System realizacji, wdrażania i finansowania Strategii polityki społecznej wskazano, że wdrażanie Strategii polityki społecznej będzie odbywało się na poziomie wojewódzkim, powiatowym i gminnym - zapisy te są bardzo ogólne i nie wynika z nich jak ma konkretnie wyglądać system realizacji tego dokumentu, czyli kto i za co będzie odpowiadać. Konieczne jest stworzenie tabeli z kierunkami działań, do których przypisane będą podmioty odpowiedzialne za ich realizację. Dodatkowo rozdział powinien zostać uzupełniony</p>	-	Uwaga uwzględniona

			o wykaz zadań, za realizację których będzie odpowiadać Samorząd Województwa.		
12.	104	-	<p>V. Monitoring i ewaluacja Strategii polityki społecznej</p> <p>- w odniesieniu do zdania „Proces monitorowania i wdrażania Strategii koordynuje Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu przy ścisłej współpracy z Departamentem Planowania, Zrównoważonego Rozwoju i Nauki (odpowiedzialnym za organizację procesu opracowania i sprawującym pieczę nad postępami realizacji „Strategii Przyspieszenia 2030+”)” sugeruje się korektę na: „Proces monitorowania i wdrażania Strategii polityki społecznej (...) koordynuje Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu”. Zgodnie z Planem realizacji ustaleń Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku - Strategia Przyspieszenia 2030+, przyjętym uchwałą nr 42/1763/21 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 27 października 2021 r., za realizację ustaleń oraz monitorowanie Strategii polityki społecznej odpowiada ROPS,</p> <p>- należy uspoźnić zapisy dotyczące zasad monitorowania: najpierw wskazano, że ma być prowadzone co 3 lata (2025,2028,2031), a następnie wprowadzono zapis „Zakres monitorowania będzie przedmiotem corocznych analiz, które będą prowadzone przede wszystkim w oparciu o systematycznie przygotowywany raport Ocena Zasobów Pomocy Społecznej (w ramach którego monitorowany jest stały zakres wskaźników, których część zostanie</p>	-	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Uwaga uwzględniona</p>

		<p>wykorzystana w ramach monitoringu niniejszej Strategii)". Ponadto zwraca się uwagę, iż z założenia monitorowanie jest procesem prowadzonym corocznie, natomiast analizy wykonywane cyklicznie w odstępach czasowych są charakterystyczne dla badań ewaluacyjnych.</p> <p>- wszystkie wskaźniki pozbawione są roku do którego odnosi się ich wartość bazowa, a przypis zawarty w tym rozdziale także nie pozwala na jego określenie („w zależności od dostępnych danych dotyczy lat: 2018-2020”)</p> <p>- w związku z tym niezbędne jest uzupełnienie tej informacji przy wszystkich wskaźnikach w rozdziale, np. obecna charakterystyka wskaźnika stopy bezrobocia rejestrowanego wobec braku określenia roku bazowego nie pozwala także na stwierdzenie, czy dotyczy on wartości średniorocznej wybranego roku z lat 2018-2020, czy wartości średniorocznej bądź dynamiki jego zmian w okresie 2018-2020,</p> <p>- w tabeli ze wskaźnikami proponujemy dokonać korekty obecnej nazwy kolumny z „planowana skala zmian/poziom aspiracji” na: „zakładana tendencja zmian” w przypadku wskaźników tła oraz „spodziewana wartość wskaźnika” dla wskaźników realizacji Strategii Polityki Społecznej (w przypadku wskaźników z programów wojewódzkich oraz wskaźników w ramach monitoringu skali realizacji działań strategii) oraz dodać kolumnę: „rodzaj wskaźnika” (wskaźnik tła/wskaźnik, na realizację którego bezpośredni wpływ ma Strategia Polityki Społecznej). W przypadku spodziewanej wartości wskaźników realizacji Strategii Polityki</p>	-	Uwaga uwzględniona
			-	Uwaga uwzględniona

		<p>Spółecznej należy podać również rok, którego dotyczy dana wartość. Ponadto w kolumnie „zakładana tendencja zmian (...)” przy wskaźnikach tła należy ujednoczyć sposób ich określania (tendencja spadkowa /tendencja wzrostowa),</p> <p>- zwraca się również uwagę, iż przy dwóch wskaźnikach tła („ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym”, „ludność w wieku produkcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym”) nie została wskazana zakładana tendencja zmian, a wydaje się, iż w zakresie ww. wskaźników dostępne są prognozy, które pozwalają na ich określenie. Ponadto należy pamiętać, iż wskaźniki tła powinny określać tendencję zmian w sposób obiektywny, zgodny z dostępnymi prognozami trendów w tym zakresie.</p> <p>- za niewłaściwe metodologicznie uważa się posługiwanie wskaźnikami, dla których niemożliwe jest wskazanie wartości bazowych, a podaje się wartości docelowe, ponieważ uniemożliwia to ocenę zmian ich wartości i ocenę efektu rozwojowego. W związku z czym należy uzupełnić ich wartości bazowe, albo z nich zrezygnować w ogóle, albo dodać przypis z wyjaśnieniem dotyczącym braku możliwości wskazania wartości bazowych i tym samym określenia optymalnej wartości docelowej tych wskaźników. W przypadku wskaźników odnoszących się do programów wojewódzkich za niewłaściwe uważa się podawanie stanu bazowego jako „0”, ponieważ może to wskazywać, że nie prowadzono dotąd żadnych</p>		
			-	Uwaga uwzględniona
			-	Uwaga uwzględniona

		<p>działań skierowanych do określonych grup (np. wskazuje się, że „liczba osób z niepełnosprawnościami objęta doradztwem zawodowym i pośrednictwem zawodowym” w roku bazowym wynosiła „0”, a z pewnością bardzo duża liczba tego typu działań i osób była objęta tym działaniem). Sugeruje się, by przy wskaźnikach z programów wojewódzkich przedstawić tylko jedną wartość określoną jako wskaźnik, który zamierza się osiągnąć w wyniku realizacji programów wojewódzkich i wówczas podane wartości wyrażać będą skalę planowanych zmian.</p> <p>Zwraca się również uwagę, iż w przypadku wskaźników, gdzie podano inną wartość bazową niż „0 należałoby dokonać ich przeformułowania by wyrażały planowane zmiany stanu np. dla wskaźnika „liczba działających Zakładów Aktywności Zawodowej”, dla którego podano wartość bazową „9”, a docelową „10”, należałoby wskaźnik określić jako: „liczba nowoutworzonych ZAZ” i jego wartość określić jako „1”.</p> <p>- wskaźnik „Udział wydatków na rekreację i kulturę w wydatkach ogółem na 1 osobę w gospodarstwie domowym” powiązany jest ze wzrostem cen i nie może być miarodajny w zakresie monitorowania zmiany zachowań i preferencji mieszkańców - należy zrezygnować ze wskaźnika,</p>	<p>-</p> <p>-</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z przyjętą metodologią przedstawiania wartości docelowych wskaźników, uwzględniamy wszystkie placówki-w tym przypadku ZAZ-y, nie tylko te, które powstały w okresie obowiązywania dokumentu strategicznego.</p> <p>Uwaga uwzględniona</p>
--	--	--	-------------------	--

			nie jest jasne, co ma obrazować wskaźnik „Odsetek dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w ogólnej liczbie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej” i w jakim zakresie będzie pokazywał realizację Strategię polityki społecznej	-	Uwaga nieuwzględniona W związku z faktem, iż naturalnym i najbardziej pożądanym środowiskiem rozwoju dla dzieci jest rodzina (co jest również zgodne z ideą deinstytucjonalizacji) na poziomie województwa i powiatów podejmowane są liczne działania w zakresie rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej (rodzin zastępczych). Wymieniony wskaźnik będzie obrazował efekt podejmowanych działań. Podobny wskaźnik został również ujęty w rządowym projekcie Strategii Rozwoju Usług Społecznych.
13.	7	-	Krótko o województwie podano niewłaściwą liczbę gmin miejsko-wiejskich i wiejskich - od 1 stycznia 2022 r. liczba gmin wiejskich wynosi: 91, a miejsko-wiejskich: 36	-	Uwaga nieuwzględniona Dane statystyczne Strategii dotyczą okresu 2018-2020. Ustalenie granic czasowych danych statystycznych w dokumencie strategicznym jest o tyle istotne, iż z uwagi na dość długi czas procedowania dokumentu dane statystyczne wymagałyby wprowadzania nieustannych zmian. Gmina ta jako gmina miejska rozpoczęła funkcjonowanie od 1 stycznia 2022 r.

					tj. po okresie sporządzania diagnozy Strategii toteż zapis sygnalizujący jego powstanie został wskazany jedynie w przypisie.
14.	7	-	<p>Krótko o województwie nieprecyzyjnie użyto wskaźnika dot. trwania życia: „Średnia trwania życia mieszkanek regionu to 81 lat, zaś mieszkańców 73,7 lat (odpowiednio dla kraju 81,8 lat/74,1 lat)”.</p> <p>Tablice trwania życia wyrażają średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x przy założeniu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.</p> <p>Wskaźnik, który podano przedstawia przeciętne dalsze trwanie życia dla osób urodzonych w 2019 roku tj. w roku, za który podano dane.</p> <p>Jak wynika z tablic trwania życia, opublikowanych przez GUS, przeciętne dalsze trwanie życia mieszkanek regionu urodzonych w 2019 roku to 81 lat, zaś mieszkańców 73,7 lat (odpowiednio dla kraju 81,8 lat/74,1 lat). Wobec powyższego postuluje się zmianę wskaźnika: na przeciętną średnią trwania życia dla osób urodzonych w 2019 r.</p>	-	Uwaga uwzględniona
15.	10	-	<p>Rynek pracy i rola ekonomii społecznej w rozdziale wskazany został szereg problemów, ale nie wykazano ich związku z kwestią ekonomii społecznej, ani tego w jakim stopniu ekonomia społeczna mogłaby się przyczynić do ich rozwiązania</p>	-	Uwaga uwzględniona
16.	14	-	<p>Analiza SWOT obszaru polityki społecznej - przypis 28 „Analiza SWOT została opracowana w oparciu o propozycje zapisów zgłaszane przez członków Zespołu ds. opracowania Strategii</p>	-	Uwaga uwzględniona

			<p>SPSWKP do roku 2030 oraz wnioski zaczerpnięte z raportu ewaluacyjnego pn. Ocena realizacji SPSWK-P do roku 2020." - analiza SWOT powinna zostać przygotowana w oparciu o diagnozę, spisane w jej ramach propozycje zgłaszane przez członków Zespołu ds. opracowania Strategii SPSWK-P do roku 2030 oraz wnioski zaczerpnięte z raportu ewaluacyjnego pn. Ocena realizacji SPSWK-P do roku 2020. W ramach SWOT nie powinno być wniosków, które nie wynikają z wcześniejszych prac, a w obecnej analizie SWOT takie się pojawiają np. „rozwinięta infrastruktura sportowa w miastach wojewódzkich"</p> <p>- niektóre sformułowania użyte w analizie SWOT są niejasne i wymagają doprecyzowania: „Ograniczony dostęp mieszkańców województwa do infrastruktury wsparcia ze względu na ograniczoną sieć instytucjonalną, wykluczenie komunikacyjne” - niejasne jest jak należy rozumieć „infrastrukturę wsparcia", „Ograniczona funkcjonalność i wydolność instytucji związana z niewystarczającym zapleczem finansowym, organizacyjnym i kadrowym” proponuje się doprecyzowanie o jakich instytucjach oraz o jakim zapleczu finansowym tu mowa</p>	-	Uwaga uwzględniona
17.	21	-	<p>II. Założenia polityki społecznej województwa kujawsko-pomorskiego</p> <p>- przytaczając znaczenie „idei przyspieszenia” nie można ograniczać jej tylko do niwelowania negatywnego dystansu rozwojowego w aspekcie wewnątrzregionalnym i międzyregionalnym, pomijając aspekt uzyskiwania przewag konkurencyjnych województwa nad innymi</p>	-	Uwaga uwzględniona

			regionami w dziedzinach kluczowych dla jakości życia mieszkańców, co stanowi istotny czynnik przyspieszenia rozwoju województwa. Konieczne jest również uzupełnienie zamieszczonej w Strategii polityki społecznej informacji o pominięte 2 filary, na których ma opierać się idea przyspieszenia wyrażona w Strategii Przyspieszenia 2030+ tj. „kształtowanie przestrzeni” i „sprawne funkcjonowanie systemów”. Odnoszą się one bowiem m.in. do poprawy jakości i dostępności usług publicznych, spójności komunikacyjnej, cyfryzacji, włączania sektora ngo do realizacji usług publicznych		
18.	25	-	Odbiorcy zaplanowanych kierunków działań w ramach celu strategicznego 1. - należy rozważyć, czy aspekt dotyczący „kadry pomocy i integracji społecznej” z celu strategicznego 1 Rozwój usług społecznych nie powinien być w celu strategicznym 3 Zwiększenie współpracy instytucji i podmiotów w obszarze włączenia społecznego	-	Uwaga nieuwzględniona Zasób w postaci kadr pomocy i integracji społecznej stanowi jedno z decydujących aspektów w rozwoju usług świadczonych w społeczności lokalnej toteż został zakwalifikowany do Celu Strategicznego 1.
19.	78	-	Część planistyczna - Zaplanowane kierunki działań (w ramach celu 2.1. Aktywność zawodowa) brakuje kierunku 2.1.9., który został scharakteryzowany na str. 80,	-	Uwaga uwzględniona
20.	cały dokument	-	- należy doprecyzować podane w dokumencie wskaźniki, np. na str. 27 napisano: „wraz ze wzrostem liczby osób powyżej 60 roku życia, przewiduje się dynamiczny wzrost odsetka osób w wieku 80 lat i więcej (z 11% w 2018r. do w 2050 - należy wyjaśnić, że chodzi o odsetek osób 80 lat i więcej liczony w grupie 60 lat i więcej. Z kontekstu może wynikać, że podana wartość dotyczy odsetka osób w grupie 80 lat i więcej w	-	Uwaga uwzględniona

			ludności ogółem, co może prowadzić do błędnej interpretacji tego wskaźnika,		
21.	cały dokument	-	<p>- zwraca się uwagę na słabą czytelność map zamieszczonych w dokumencie, różnice pomiędzy informacjami zamieszczonymi na mapach i w ich legendach oraz nieprawidłowym stosowaniem metod prezentacji zjawisk ilościowych na mapach, np. Mapa 1. „Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym t.)” powinna zostać wykonana metodą kartogramu, a nie oznaczeniem sygnatur z wartością natężenia zjawiska w danym powiecie. Podobny błąd występuje na mapach: „7. Stopa bezrobocia i natężenie korzystania ze świadczeń pomocy społecznej C.)” i 8. „Wskaźnik długotrwałego bezrobocia i korzystania z pomocy społecznej (...)”, gdzie zjawiska ilościowe (stopa bezrobocia według województw oraz wskaźnik korzystania z pomocy społecznej w podziale na powiaty województwa kujawsko-pomorskiego w 2019 roku), przedstawione zostały za pomocą metody sygnatury punktowej - wszystkie te zjawiska powinny zostać przedstawione na odrębnych mapach za pomocą kartogramów, Mapa 2. „Srodowiskowe wsparcie osób w podeszłym wieku (...)”, na której zastosowano kolor niebieski (gminy, w których realizowane są usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania) oraz kolor biały, który nie został opisany w legendzie. Podobna uwaga dotyczy m.in. Mapy 3. „Infrastruktura pomocy (...)”, Mapy 4. „Wybrane formy rodzinnej pieczy zastępczej (...)” itd.</p>	-	Uwaga uwzględniona
22.	cały dokument	-	- przytaczając dane w dokumencie często używa się skrótów myślowych np. str. 39 „Pomimo wzrastającego zapotrzebowania w zakresie	-	Uwaga uwzględniona

			<p>poradnictwa specjalistycznego w gminach województwa kujawsko-pomorskiego, w latach 2011-2019 można zaobserwować regres w tym zakresie, przejawiający się spadkiem 0 7% liczby gmin zapewniających ten rodzaj wsparcia (z 85 do 75 gmin, ok. 50% ogółu)". Co w tym zdaniu oznacza 50% ogółu? Poza tym spadek z 85 do 75 nie wynosi 7%,</p>		
23.	cały dokument	-	<p>źródła informacji wykorzystane do przygotowania dokumentu kreującego politykę rozwoju całego województwa w zakresie rozwoju społecznego, jakim jest Strategia polityki społecznej powinny być adekwatne do jego poziomu (np. na str. 9 posłużono się popularnym serwisem internetowym: https://www.wosna5.pl/rodzina_jako_podstawowa_grupa_spoeczna_dedykowanym_dla_uczniow_szkol, co nie wydaje się źródłem adekwatnym do charakteru dokumentu i jego znaczenia w kształtowaniu polityki rozwoju).</p>	-	Uwaga uwzględniona

**Tabela z autopoprawkami
do projektu „Strategii Polityki Społecznej Województwa Kujawsko - Pomorskiego do roku 2030”**

Lp.	Nr strony w dokumencie Strategii	Aktualny zapis Strategii	Proponowana treść uwagi/ zmiana zapisu Strategii	Uzasadnienie uwagi/ zmiany zapisu Strategii
1.	102	SCHEMAT KOORDYNACJA REGIONALNEJ POLITYKI SPOŁECZNEJ W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM „Departament Planowania Strategicznego i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu”	SCHEMAT KOORDYNACJA REGIONALNEJ POLITYKI SPOŁECZNEJ W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM „Departament Planowania, Zrównoważonego Rozwoju i Nauki”	Zmiana nazwy departamentu Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu
2.	3, 25, 31, 54, 57, 68	Osoby z zaburzeniami psychicznymi	Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Poprawna nazwa tej grupy odbiorców
3.	101	„Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii w Województwie Kujawsko-Pomorskim na lata 2021-2025” „Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Województwie Kujawsko-Pomorskim na lata 2021-2025”	„Wojewódzki program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w województwie kujawsko-pomorskim na lata 2022-2025”	Uchwałą Nr XLIII/574/22 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 marca 2022 r. został przyjęty „Wojewódzki program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w województwie kujawsko-pomorskim na lata 2022-2025”
4.	8	" (...) wspieranie osób niepełnosprawnych"	" (...) wspieranie osób z niepełnosprawnościami"	Poprawna nazwa tej grupy odbiorców
5.	8-9	„Wraz z tą zmianą, zmienia się charakter usług realizowanych	„Wraz z tą zmianą, zmienia się charakter usług realizowanych w społeczności lokalnej, co oznacza, że powinny one:	CUS mają być koordynatorami usług, a nie tylko pomocy dla mieszkańców gminy

**Tabela z autopoprawkami
do projektu „Strategii Polityki Społecznej Województwa Kujawsko - Pomorskiego do roku 2030”**

Lp.	Nr strony w dokumencie Strategii	Aktualny zapis Strategii	Proponowana treść uwagi/ zmiana zapisu Strategii	Uzasadnienie uwagi/ zmiany zapisu Strategii
		w społeczności lokalnej, co oznacza, że powinny one być świadczone: → w sposób dostosowany do indywidualnych potrzeb i możliwości odbiorcy usługi”	→ być świadczone w sposób dostosowany do indywidualnych potrzeb i możliwości odbiorcy usługi”	
6.	9	„Ważną rolę w zakresie koordynacji tego procesu przypisuje się mającym powstać centrów usług społecznych (CUS) ⁸ , których działania powinny uwzględniać zdiagnozowane potrzeby odbiorców w kontekście możliwości realizatorów pomocy na danym terenie”	„Ważną rolę w zakresie koordynacji tego procesu przypisuje się mającym powstać centrów usług społecznych (CUS) , których działania powinny uwzględniać zdiagnozowane potrzeby odbiorców w kontekście możliwości realizatorów usług na danym terenie”	Proces deinstytucjonalizacji i rozwój usług, także w obszarze tworzenia CUS na terenie gminy dotyczyć będzie różnych systemów, nie tylko pomocy społecznej
7.	9	„Ta perspektywa powoduje konieczność wprowadzania zmian w dotychczasowym procesie organizowania wsparcia w całym systemie pomocy społecznej”	„Ta perspektywa powoduje konieczność wprowadzania zmian w dotychczasowym procesie organizowania wsparcia, w tym w systemie pomocy społecznej”	
8.	10	„Bezrobocie, niskie dochody, wysokie ceny mieszkań, niewystarczające warunki materialne...”	„Brak aktywności zawodowej, niskie dochody, wysokie ceny mieszkań, niewystarczające warunki materialne ...”	Zapis „brak aktywności zawodowej” stanowi szerszą kategorię, mieszczącą w sobie również osoby biernie zawodowo

**Tabela z autopoprawkami
do projektu „Strategii Polityki Społecznej Województwa Kujawsko - Pomorskiego do roku 2030”**

Lp.	Nr strony w dokumencie Strategii	Aktualny zapis Strategii	Proponowana treść uwagi/ zmiana zapisu Strategii	Uzasadnienie uwagi/ zmiany zapisu Strategii
9.	10	¹³ GUS BDL. ¹⁴ Których nie są w stanie samodzielnie przezwyciężyć. ¹⁵ Więcej w: Wyzwania..., op. cit. ¹⁶ Patrz: Raport pn. <i>Ocena realizacji...</i> , op. cit.	¹³ GUS BDL 2018. ¹⁴ Których nie są w stanie samodzielnie przezwyciężyć. ¹⁵ Więcej w: Wyzwania..., op. cit. ¹⁶ Patrz w: Raport pn. <i>Ocena realizacji Strategii Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020. ROPS. Toruń.2020.</i>	W przypisie wskazano pełną nazwę dokumentu
10.	11	„Bezrobocie kobiet stanowi znaczący problem w regionie, nie tylko z uwagi na ich wysoki udział w ogólnej liczbie osób bezrobotnych (w 2018 r. 3. najwyższych wartości w Polsce)...”	„Bezrobocie kobiet stanowi znaczący problem w regionie, nie tylko z uwagi na ich wysoki udział w ogólnej liczbie osób bezrobotnych (w 2018 r. 3. najwyższa wartość w Polsce)...”	Odmiana wyrazu
11.	12	„Przejawem niskiego poziomu przedsiębiorczości mieszkańców Kujaw i Pomorza jest z pewnością utrzymująca się od lat - na tym samym poziomie - liczba podmiotów gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne. Patrząc na tempo wzrostu liczby ww. podmiotów wpisanych do rejestru REGON jest ono jednym z najwolniejszych w Polsce. Analizując przedsiębiorczość mieszkańców Kujaw i Pomorza w podziale na gminy, można zaobserwować znaczne dysproporcje między gminami leżącymi w bliskim sąsiedztwie Bydgoszczy i Torunia,	„Przejawem niskiego poziomu przedsiębiorczości mieszkańców Kujaw i Pomorza jest z pewnością utrzymująca się od lat - na tym samym poziomie - liczba podmiotów gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne. Patrząc na tempo wzrostu liczby ww. podmiotów wpisanych do rejestru REGON jest ono jednym z najwolniejszych w Polsce. Analizując przedsiębiorczość mieszkańców Kujaw i Pomorza w podziale na gminy, można zaobserwować znaczne dysproporcje między gminami leżącymi w bliskim sąsiedztwie Bydgoszczy i Torunia, a pozostałymi gminami (głównie wiejskimi). Na nasilenie się tego zjawiska wpływa	Akapit "Na nasilenie się tego zjawiska wpływa niewątpliwie proces osiedlania się nowych mieszkańców w sąsiedztwie dużych miast... " nie powinien stanowić odrębnego tylko kończyć poprzedni, odnosi się bowiem do zjawiska utrzymującej się od lat - na tym samym poziomie - liczby podmiotów gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne.

**Tabela z autopoprawkami
do projektu „Strategii Polityki Społecznej Województwa Kujawsko - Pomorskiego do roku 2030”**

Lp.	Nr strony w dokumencie Strategii	Aktualny zapis Strategii	Proponowana treść uwagi/ zmiana zapisu Strategii	Uzasadnienie uwagi/ zmiany zapisu Strategii
		a pozostałymi gminami (głównie wiejskimi). Na nasilenie się tego zjawiska wpływa niewątpliwie proces osiedlania się nowych mieszkańców w sąsiedztwie dużych miast. Należy podkreślić, iż niskiej aktywności (w każdym z omawianych obszarów) mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego może sprzyjać charakterystyczny dla tego regionu brak poczucia więzi ze społecznością lokalną i tożsamości regionalnej”	niewątpliwie proces osiedlania się nowych mieszkańców w sąsiedztwie dużych miast. Należy podkreślić, iż niskiej aktywności (w każdym z omawianych obszarów) mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego może sprzyjać charakterystyczny dla tego regionu brak poczucia więzi ze społecznością lokalną i tożsamości regionalnej”	
12.	13	„Statystyki wskazują, że w województwie kujawsko-pomorskiego pozostaje on na niskim poziomie, zaś same organizacje charakteryzują się słabszą aniżeli w kraju kondycją.”	„Statystyki wskazują, że w województwie kujawsko-pomorskim pozostaje on na niskim poziomie, zaś same organizacje charakteryzują się słabszą aniżeli w kraju kondycją.”	Literówka
13.	14-15	• Programy finansowe służące testowaniu i wdrażaniu nowatorskich/alternatywnych rozwiązań w obszarze pomocy i integracji społecznej	• Programy służące testowaniu i wdrażaniu nowatorskich/alternatywnych rozwiązań w obszarze pomocy i integracji społecznej	Nie chodzi tutaj o programy finansowe, a o programy finansowane z różnych źródeł służące testowaniu i wdrażaniu nowatorskich/alternatywnych rozwiązań w obszarze pomocy i integracji społecznej.

**Tabela z autopoprawkami
do projektu „Strategii Polityki Społecznej Województwa Kujawsko - Pomorskiego do roku 2030”**

Lp.	Nr strony w dokumencie Strategii	Aktualny zapis Strategii	Proponowana treść uwagi/ zmiana zapisu Strategii	Uzasadnienie uwagi/ zmiany zapisu Strategii
14.	15	<ul style="list-style-type: none"> • Brak woli i narzędzi do wdrażania współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak gotowości do wdrażania współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej 	W ostatnich latach zostały wypracowane narzędzia do wdrażania współpracy m.in. <i>Model kooperacji pomiędzy instytucjami pomocy i integracji społecznej, a podmiotami innych polityk sektorowych w gminach miejsko-wiejskich</i>
15.	35-36	"Zauważalna jest zmiana „profilu” klienta pomocy społecznej - z osoby uzależnionej, doświadczającej przemocy, ubóstwa czy bezrobocia, na rodziny, w których problem nie wynika z sytuacji materialnej, zaś dotyczy on trudności w relacjach, skutkując problemami opiekuńczo-wychowawczymi wymagającymi pomocy psychologicznej lub psychiatrycznej"	"Zauważalna jest zmiana „profilu” klienta pomocy społecznej - z osoby uzależnionej, doświadczającej przemocy, ubóstwa czy bezrobocia, na rodziny, w których problem nie wynika z sytuacji materialnej, zaś z trudności w relacjach i braku wystarczających kompetencji skutkujących problemami opiekuńczo-wychowawczymi wymagającymi pomocy psychologicznej lub psychiatrycznej"	Doprecyzowano zapis
16.	42	"Informacja o wynikach kontroli. Dostępność leczenia psychiatrycznego dla dzieci i młodzieży (w latach 2017-2019). Warszawa. ss. 76-78".	"Informacja o wynikach kontroli. Dostępność leczenia psychiatrycznego dla dzieci i młodzieży (w latach 2017-2019). Warszawa. ss. 76-78".	Literówka
17.	46	"Kierunek 1.3.6 Kierunek zakłada rozwój kompleksowych usług dla młodzieży opuszczającej różnego rodzaju całodobowe placówki, będącej w procesie usamodzielnienia".	"Kierunek 1.3.6 Kierunek zakłada rozwój kompleksowych usług dla młodzieży, będącej w procesie usamodzielnienia, opuszczającej różnego rodzaju całodobowe placówki i rodziny zastępcze"	Przeformułowano zapis

**Tabela z autopoprawkami
do projektu „Strategii Polityki Społecznej Województwa Kujawsko - Pomorskiego do roku 2030”**

Lp.	Nr strony w dokumencie Strategii	Aktualny zapis Strategii	Proponowana treść uwagi/ zmiana zapisu Strategii	Uzasadnienie uwagi/ zmiany zapisu Strategii
18.	51	<p>"W zawiązku z tym niezbędny jest też rozwój usług mieszkalnictwa społecznego uwzględniającego potrzeby i dostępność dla osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami".</p> <p>"</p> <p>→ Nieodzownym w projektowaniu działań w zakresie dostosowania infrastruktury do osób z niepełnosprawnościami jest spojrzenie na tę grupę jako niejednorodną różniącą się rodzajem oraz stopniem niepełnosprawności, posiadającą różne zasoby, problemy i potrzeby".</p>	<p>"W zawiązku z tym niezbędny jest też rozwój usług mieszkalnictwa społecznego uwzględniającego potrzeby i dostępność dla osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami".</p> <p>"</p> <p>→ Nieodzownym w projektowaniu działań w zakresie dostosowania infrastruktury do osób z niepełnosprawnościami jest spojrzenie na tę grupę jako niejednorodną różniącą się rodzajem oraz stopniem niepełnosprawności, posiadającą różne zasoby, problemy i potrzeby".</p>	Literówka, dostosowano wielkość czcionki
19.	57	<p>"</p> <p>→ Zgodnie z zapisami Programu ochrony zdrowia psychicznego dla województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2021-2022, w województwie występuje braki kadrowe w obszarze (...)"</p>	<p>"</p> <p>Zgodnie z zapisami Programu ochrony zdrowia psychicznego dla województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2021-2022, w województwie występują braki kadrowe w obszarze (...)"</p>	Literówka
20.	58, słownik	<p>KWP Komenda Wojewódzka Policji</p> <p>NIK Najwyższa Izba Kontroli</p>	<p>KWP Komenda Wojewódzka Policji</p> <p>NIK Najwyższa Izba Kontroli</p> <p>CUS Centrum Usług Społecznych</p>	

**Tabela z autopoprawkami
do projektu „Strategii Polityki Społecznej Województwa Kujawsko - Pomorskiego do roku 2030”**

Lp.	Nr strony w dokumencie Strategii	Aktualny zapis Strategii	Proponowana treść uwagi/ zmiana zapisu Strategii	Uzasadnienie uwagi/ zmiany zapisu Strategii
		CUS Centrum Usług Społecznych DI Deinstytucjonalizacja SOR Strategia Odpowiedzialnego Rozwoju	DI Deinstytucjonalizacja SOR Strategia Odpowiedzialnego Rozwoju DDA Dorosłe Dzieci Alkoholików	Pełna nazwa skrótu DDA została wskazana w Słowniku Strategii
21.	59, słownik	KWP Komenda Wojewódzka Policji NIK Najwyższa Izba Kontroli CUS Centrum Usług Społecznych DI Deinstytucjonalizacja SOR Strategia Odpowiedzialnego Rozwoju	KWP Komenda Wojewódzka Policji NIK Najwyższa Izba Kontroli CUS Centrum Usług Społecznych DI Deinstytucjonalizacja SOR Strategia Odpowiedzialnego Rozwoju DDA Dorosłe Dziecko Alkoholika DDD Dorosłe Dziecko z Rodziny Dysfunkcyjnej	Pełna nazwa skrótu DDD została wskazana w Słowniku Strategii
22.	69	" ➤ OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI "	" ➤ OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI "	Literówka
23.	70	→ W roku 2018 województwo pod względem stopy bezrobocia rejestrowanego z wartością 8,8% zajmował przedostatnie miejsce wśród pozostałych regionów (wyprzedzając	→ W roku 2018 województwo pod względem stopy bezrobocia rejestrowanego z wartością 8,8% zajmował przedostatnie miejsce wśród pozostałych regionów	Literówka

**Tabela z autopoprawkami
do projektu „Strategii Polityki Społecznej Województwa Kujawsko - Pomorskiego do roku 2030”**

Lp.	Nr strony w dokumencie Strategii	Aktualny zapis Strategii	Proponowana treść uwagi/ zmiana zapisu Strategii	Uzasadnienie uwagi/ zmiany zapisu Strategii
		tylko województwo warmińsko-mazurskie)".	(wyprzedzając tylko województwo warmińsko-mazurskie)".	
24.	79	<p>" 2.1.6 Kierunek dotyczy rozwoju w szczególności zintegrowanych działań aktywizacyjnych, obecnie rozproszonych i podejmowanych przez różne instytucje (PFRON, OPS, PUP, WTZ, ZAZ). Celem miałyby być wypracowanie modelu łączącego wysiłki różnych instytucji w spójny plan wsparcia osoby z niepełnosprawnościami w procesie aktywizacji zawodowej (w ramach tzw. ścieżki reintegracji społeczno-zawodowej).</p> <p>2.1.7. Kierunek zakłada prowadzenie systematycznych działań informacyjnych i promocyjnych kierowanych nie tylko do osób poszukujących pracy, ale przede wszystkim do przedsiębiorców, zwłaszcza z obszaru odpowiedzialności społecznej przedsiębiorców oraz</p>	<p>" 2.1.6 Kierunek dotyczy rozwoju w szczególności zintegrowanych działań aktywizacyjnych, obecnie rozproszonych i podejmowanych przez różne instytucje (PFRON, OPS, PUP, WTZ, ZAZ). Celem miałyby być wypracowanie modelu łączącego wysiłki różnych instytucji w spójny plan wsparcia osoby z niepełnosprawnościami w procesie aktywizacji zawodowej (w ramach tzw. ścieżki reintegracji społeczno-zawodowej).</p> <p>Kierunek zakłada również prowadzenie systematycznych działań informacyjnych i promocyjnych kierowanych nie tylko do osób poszukujących pracy, ale przede wszystkim do przedsiębiorców, zwłaszcza z obszaru odpowiedzialności społecznej przedsiębiorców oraz solidarności społecznej. Kierunek dotyczy również aktywnego włączania pracodawców w działania służące otwieraniu rynku pracy i zwiększania szans wejścia na rynek pracy, zwłaszcza osób w szczególnie trudnej sytuacji, m.in. przez organizację targów</p>	<p>Punkt oznaczony jako 2.1.7. jest kontynuacją 2.1.6.</p>

**Tabela z autopoprawkami
do projektu „Strategii Polityki Społecznej Województwa Kujawsko - Pomorskiego do roku 2030”**

Lp.	Nr strony w dokumencie Strategii	Aktualny zapis Strategii	Proponowana treść uwagi/ zmiana zapisu Strategii	Uzasadnienie uwagi/ zmiany zapisu Strategii
		<p>solidarności społecznej. Kierunek dotyczy również aktywnego włączania pracodawców w działania służące otwieraniu rynku pracy i zwiększania szans wejścia na rynek pracy, zwłaszcza osób w szczególnie trudnej sytuacji, m.in. przez organizację targów pracy, regionalnych dni kariery, akcje informacyjno-promocyjne".</p>	<p>pracy, regionalnych dni kariery, akcje informacyjno-promocyjne".</p>	
25.	80	<p>" 2.1.6. Kierunek dotyczy rozwoju w szczególności zintegrowanych działań aktywizacyjnych, obecnie rozproszonych i podejmowanych przez różne instytucje (PFRON, OPS, PUP, WTZ, ZAZ). Celem miałyby być wypracowanie modelu łączącego wysiłki różnych instytucji w spójny plan wsparcia osoby z niepełnosprawnościami w procesie aktywizacji zawodowej(w ramach tzw. ścieżki reintegracji społeczno-zawodowej). 2.1.7. Kierunek zakłada prowadzenie systematycznych działań informacyjnych i promocyjnych kierowanych nie tylko do osób poszukujących pracy,</p>	<p>" 2.1.6. Kierunek dotyczy rozwoju w szczególności zintegrowanych działań aktywizacyjnych, obecnie rozproszonych i podejmowanych przez różne instytucje (PFRON, OPS, PUP, WTZ, ZAZ). Celem miałyby być wypracowanie modelu łączącego wysiłki różnych instytucji w spójny plan wsparcia osoby z niepełnosprawnościami w procesie aktywizacji zawodowej(w ramach tzw. ścieżki reintegracji społeczno-zawodowej). Kierunek zakłada również prowadzenie systematycznych działań informacyjnych i promocyjnych kierowanych nie tylko do osób poszukujących pracy, ale przede wszystkim do przedsiębiorców, zwłaszcza z obszaru odpowiedzialności społecznej</p>	<p>Zmiana numeracji: 2.1.8. to 2.1.7., 2.1.9. to 2.1.8.</p>

**Tabela z autopoprawkami
do projektu „Strategii Polityki Społecznej Województwa Kujawsko - Pomorskiego do roku 2030”**

Lp.	Nr strony w dokumencie Strategii	Aktualny zapis Strategii	Proponowana treść uwagi/ zmiana zapisu Strategii	Uzasadnienie uwagi/ zmiany zapisu Strategii
		<p>ale przede wszystkim do przedsiębiorców, zwłaszcza z obszaru odpowiedzialności społecznej przedsiębiorców oraz solidarności społecznej. Kierunek dotyczy również aktywnego włączania pracodawców w działania służące otwieraniu rynku pracy i zwiększania szans wejścia na rynek pracy, zwłaszcza osób w szczególnie trudnej sytuacji, m.in. przez organizację targów pracy, regionalnych dni kariery, akcje informacyjno-promocyjne.</p> <p>2.1.8. Kierunek dotyczy podjęcia starań o wypracowanie i wdrażanie założeń regionalnej polityki integracyjnej dostosowanej do dwóch typów migracji do Polski: krótkoterminowej (doraźnej, zarobkowej) i imigracji długoterminowej (związanej z przeprowadzką całej rodziny). Założenia te powinny opierać się na współpracy międzysektorowej, działaniach adaptacyjnych, informacyjnych i integracyjnych podejmowanych na rzecz cudzoziemców, ukierunkowanych zwłaszcza na ich aktywizację</p>	<p>przedsiębiorców oraz solidarności społecznej. Kierunek dotyczy również aktywnego włączania pracodawców w działania służące otwieraniu rynku pracy i zwiększania szans wejścia na rynek pracy, zwłaszcza osób w szczególnie trudnej sytuacji, m.in. przez organizację targów pracy, regionalnych dni kariery, akcje informacyjno-promocyjne.</p> <p>2.1.7. Kierunek dotyczy podjęcia starań o wypracowanie i wdrażanie założeń regionalnej polityki integracyjnej dostosowanej do dwóch typów migracji do Polski: krótkoterminowej (doraźnej, zarobkowej) i imigracji długoterminowej (związanej z przeprowadzką całej rodziny). Założenia te powinny opierać się na współpracy międzysektorowej, działaniach adaptacyjnych, informacyjnych i integracyjnych podejmowanych na rzecz cudzoziemców, ukierunkowanych zwłaszcza na ich aktywizację społeczną i zawodową oraz upowszechnianie edukacji międzykulturowej.</p> <p>2.1.8. Kierunek dotyczy ogółu działań podejmowanych przez JST w województwie w zakresie zwiększania skali zlecenia realizacji usług społecznych</p>	

**Tabela z autopoprawkami
do projektu „Strategii Polityki Społecznej Województwa Kujawsko - Pomorskiego do roku 2030”**

Lp.	Nr strony w dokumencie Strategii	Aktualny zapis Strategii	Proponowana treść uwagi/ zmiana zapisu Strategii	Uzasadnienie uwagi/ zmiany zapisu Strategii
		<p>społeczną i zawodową oraz upowszechnianie edukacji międzykulturowej.</p> <p>2.1.9. Kierunek dotyczy ogółu działań podejmowanych przez JST w województwie w zakresie zwiększania skali zlecenia realizacji usług społecznych i dokonywania zakupów w PES, w tym wykorzystywania społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych (tzw. klauzul społecznych), jak również udzielania wsparcia w procesie ekonomizacji tych podmiotów (tj. podejmowania przez nie działalności odpłatnej lub gospodarczej).</p> <p>Ponadto, zakłada również podejmowanie inicjatyw związanych z tworzeniem konsorcjów, klastrów, grup zakupowych, sieci i partnerstw (zwłaszcza powiązań o charakterze stricte biznesowym), czy wymiany dobrych praktyk, służących zwiększaniu konkurencyjności przedsiębiorstw społecznych na rynku. W kierunek ten wpisują się</p>	<p>i dokonywania zakupów w PES, w tym wykorzystywania społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych (tzw. klauzul społecznych), jak również udzielania wsparcia w procesie ekonomizacji tych podmiotów (tj. podejmowania przez nie działalności odpłatnej lub gospodarczej).</p> <p>Ponadto, zakłada również podejmowanie inicjatyw związanych z tworzeniem konsorcjów, klastrów, grup zakupowych, sieci i partnerstw (zwłaszcza powiązań o charakterze stricte biznesowym), czy wymiany dobrych praktyk, służących zwiększaniu konkurencyjności przedsiębiorstw społecznych na rynku. W kierunek ten wpisują się działania wspierające zwiększanie zatrudnienia w przedsiębiorstwach społecznych, zwłaszcza w zakresie miejsc pracy dla osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz działania na rzecz wzmocnienia funkcji reintegracyjnej pełnionej przez te podmioty.</p> <p>Kierunek dodatkowo uwzględnia ogół działań podejmowanych na rzecz zwiększania rozpoznawalności ekonomii społecznej i solidarnej wśród mieszkańców województwa poprzez</p>	

**Tabela z autopoprawkami
do projektu „Strategii Polityki Społecznej Województwa Kujawsko - Pomorskiego do roku 2030”**

Lp.	Nr strony w dokumencie Strategii	Aktualny zapis Strategii	Proponowana treść uwagi/ zmiana zapisu Strategii	Uzasadnienie uwagi/ zmiany zapisu Strategii
		<p>działania wspierające zwiększanie zatrudnienia w przedsiębiorstwach społecznych, zwłaszcza w zakresie miejsc pracy dla osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz działania na rzecz wzmocnienia funkcji reintegracyjnej pełnionej przez te podmioty.</p> <p>Kierunek dodatkowo uwzględnia ogół działań podejmowanych na rzecz zwiększania rozpoznawalności ekonomii społecznej i solidarnej wśród mieszkańców województwa poprzez wzrost wiedzy, znajomości podmiotów ekonomii społecznej oraz popytu na produkty i usługi oferowane przez nie. W ramach powyższych działań przewiduje się, m.in. prowadzenie kampanii promocyjnych, działania informacyjne, przyznawanie wyróżnień w obszarze ES: m.in. certyfikat „Zakup prospołeczny”, „Samorząd Przyjazny Ekonomii Społecznej”, „Przedsiębiorstwo zaangażowane społecznie”, organizowanie konkursów dla</p>	<p>wzrost wiedzy, znajomości podmiotów ekonomii społecznej oraz popytu na produkty i usługi oferowane przez nie.</p> <p>W ramach powyższych działań przewiduje się, m.in. prowadzenie kampanii promocyjnych, działania informacyjne, przyznawanie wyróżnień w obszarze ES: m.in. certyfikat „Zakup prospołeczny”, „Samorząd Przyjazny Ekonomii Społecznej”, „Przedsiębiorstwo zaangażowane społecznie”, organizowanie konkursów dla młodzieży dot. ekonomii społecznej".</p>	

**Tabela z autopoprawkami
do projektu „Strategii Polityki Społecznej Województwa Kujawsko - Pomorskiego do roku 2030”**

Lp.	Nr strony w dokumencie Strategii	Aktualny zapis Strategii	Proponowana treść uwagi/ zmiana zapisu Strategii	Uzasadnienie uwagi/ zmiany zapisu Strategii
		młodzieży dot. ekonomii społecznej".		
26.	46	Zapis odnoszący się do kierunku działań polegającego na wsparciu usamodzielnienia młodzieży opuszczającej placówki całodobowe, należy uzupełnić o „rodzinne formy pieczy zastępczej”	-	„1.3.6. Kierunek zakłada rozwój kompleksowych usług dla młodzieży opuszczającej różnego rodzaju całodobowe placówki i rodzinne formy pieczy zastępczej, będącej w procesie usamodzielnienia. Przewiduje się również podjęcie działań w zakresie opracowania oraz upowszechnienia modelowego podejścia do realizacji usamodzielnienia jako długotrwałego procesu przygotowania i udzielania wsparcia w formie usług, ze szczególnym uwzględnieniem usług mieszkaniowych, w tym mieszkań treningowych i dopłat do najmu”.
27.	74	Zapis dotyczący agencji zatrudnienia (strona 74 dokumentu) wskazuje, jakby wszystkie z poniżej wymienionych usług świadczyły tylko agencje zatrudnienia. „Usługi w zakresie pośrednictwa pracy,	-	Usługi w zakresie pośrednictwa pracy, pośrednictwa do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych, poradnictwa zawodowego, doradztwa personalnego lub pracy

**Tabela z autopoprawkami
do projektu „Strategii Polityki Społecznej Województwa Kujawsko - Pomorskiego do roku 2030”**

Lp.	Nr strony w dokumencie Strategii	Aktualny zapis Strategii	Proponowana treść uwagi/ zmiana zapisu Strategii	Uzasadnienie uwagi/ zmiany zapisu Strategii
		pośrednictwa do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych, poradnictwa zawodowego, doradztwa personalnego lub pracy tymczasowej świadczą agencje zatrudnienia. W dniu 31 grudnia 2019 roku na terenie województwa kujawsko-pomorskiego działało 427 agencji zatrudnienia (...). Wymienione powyżej usługi realizowane są również przez: PUP, WUP i OHP.		tymczasowej świadczą ww. instytucje rynku pracy, w tym agencje zatrudnienia. W dniu 31 grudnia 2019 roku na terenie województwa kujawsko-pomorskiego działało 427 agencji zatrudnienia.
28.	106	Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym - GUS – STRATEG - 11,8% - tendencja spadkowa	Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym - GUS – STRATEG - 11,0% (2019) - tendencja spadkowa	Zmiana wartości wskaźnika